

19. Современные технологии обучения в высшей школе: материалы конференции / Под науч. ред. Т. В. Черновой, А. Р. Плоткиной. – Хабаровск: Хабар. гос. акад. экономики и права, 1999.
20. Соловьев Г.М. Некоторые аспекты технологической модели подготовки специалистов по физической культуре в системе дополнительного профессионального образования в вузе / Г. М. Соловьев, В.Ф. Горбатов // Теория и практика физической культуры. – 2002. – № 9. – С. 23-39.

In the article innovation view on the process of the development of the creative thinking of future teachers on the physical culture in the educational space of VUZ (Institute of Higher Education) on the basis of the contemporary interactive technologies of instruction is represented. The special features of this process are refined and are determined the urgent technologies of instruction, which increase its effectiveness.

Key words: students are future teachers on the physical culture, creative thinking, the interactive technologies of instruction.

Отримано: 6.05.2016

УДК 378.091.8 (477.85) «1930»

М.В. Кожокар

ДІЯЛЬНІСТЬ АКАДЕМІЧНОГО ТОВАРИСТВА «ЖУНІМЯ»: НАПРЯМИ, ФОРМИ І МЕТОДИ (30-ТІ РОКИ ХХ СТ.)

Автор статті розглядає напрями, форми і методи румунського академічного товариства «Жунімя» Чернівецького національного університету в 30-тих роках ХХ століття. Товариство, що успадкувало від студентського товариства «Арбороаса» власну нішу, діяло на теренах краю до 1939 року. В статі розглянуто зміну в статуті, які відбулися в 30-тих роках, і відповідно розширили напрями роботи «Жунімя». Серед них виокремились такі як освітній, культурний, виховний, підготовка товариських кадрів тощо. Визначено, що характерним для товариства став синтез напрямів і форм діяльності. З'ясовано, що держава та члени товариства фінансово підтримували започаткування гуртожитку для студентів, стипендії найбільш старанним з них, а також благодійні акції товариства.

Ключові слова: Буковина, студенти, товариство, кошти, форми, вечірки, лекції.

Постановка проблема та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Актуальною проблемою сьогодення є забезпечення всебічного розвитку особистості, формування і вдосконалення основних норм, ідеалів, принципів, цінностей, правил поведінки студентської молоді в системі вищої освіти. Розв'язання завдань національного виховання, набуття молодим поколінням соціального досвіду, успадкування духовних надбань українського народу, досягнення високої моральної та міжнаціональної культури особистості, формування рис громадянина української держави, розвиненого духовно, фізично досконалого, із високим рівнем моральної, естетичної, правової, трудової, екологічної культури, вимагає докорінної перебудови виховної роботи у вищих закладах освіти.

Розвиток сучасної педагогічної думки неможливий без осмислення і усвідомлення історичного досвіду. Обізнаність із педагогічними ідеями та освітньою діяльністю видатних діячів минулого та їх творче використання належить до ефективних чинників, що зумовлюють прогрес педагогічної теорії та практики. Використання творчих пошуків та знахідок попередників дозволяє поєднати сучасне з минулим, накреслити основні тенденції майбутнього розвитку, забезпечити єдність та наступність історико-педагогічного процесу.

Особливий інтерес у цьому відношенні становить період кінця ХІХ – перша третина ХХ століття, який характеризується інтенсивними соціально-економічними та культурними перетвореннями, великою кількістю реформаторських процесів у освітній галузі.

Постановка завдання. Проаналізувати напрями і форми діяльності румунського академічного товариства «Жунімія» Чернівецького університету в 30-ті роки ХХ століття.

Результати дослідження та їх обговорення. Румунське академічне товариство «Жунімія» («Молодість» – М.К.) було засновано у 1878 році студентами Чернівецького університету. Історично діяльність товариства ділиться на два загальних етапа: австро-угорський (до 1914) та румунський (1919-1939). Метою створення національного товариства була «підтримка румунського духу на Буковині – австрійській провінції», аж до приєднання її до румунських земель (в тексті старої Молдови – М.К.).

Приєднання буковинського краю до Королівської Румунії було визначено членами «Жунімія» наступним членом: «досягнення

столітньої мрії про територіальну цілісність» і відповідно, необхідність існування і діяльності національного румунського студентського товариства різко зросла: «нація досягає прогресу лише шляхом духовного і культурного розвитку» [1, Р. 2].

Новозатверджений статут товариства виокремлює мету діяльності наступним чином: «Національна культура і пропаганда є і мають бути одним з головних і достойних завдань академічного товариства і кожного студента, зокрема. Оскільки, студент своїм інстинктом і імпульсом ідеалізму молодості, духовним поривом найбільш здатний здійснювати зв'язок між «вченими людьми» з міст і тими, хто змушений був важкою долею жити в темряві. Студент найбільш здатний через свою інтелектуальну підготовку і духовну чистоту, нести і передавати в покоління запалений факел націоналізму» [1, Р. 2].

Отже, з цього моменту завдання, і відповідно напрями діяльності були розширені (крім того з 1919 року товариство має державний статус – М.К.): оскільки «Жунімія» – це школа проникнення в сферу краси і мистецтва...загартування характеру і моралі... розвитку духу товариства...підтримки... підготовки державних людей, які були би здатні виконувати важку і малооплачувану роботу». Основні напрями діяльності товариства були представлені наступним чином: освітній; культурний; виховний; підготовка товариських кадрів. Проілюструємо ці напрями діяльності подіями та заходами, організованими і проведеними товариством. Традиційною формою культурно-просвітницької роботи стали літературні або тематичні вечори, урочисті свята та фестивалі. При чому, всі ці форми були представлені на практиці. Адже, для товариства була характерна системність у роботі, причиною повної відсутності будь-яких заходів (вересень-жовтень) став виключно початок навчального року або екзаменаційна сесія. 5 грудня 1930 року «Жунімія» відзначає два свята: день Святого Миколая – благодійне свято із подарунками для дітей з бідних румунських родин; та урочисту вечерю з нагоди початку другого року діяльності.

Ще один день, 24 січня, відзначався двома потужними заходами – «Фестивалем румунської культури», що був організований в Національному театрі та «Великий вечір» в «Будинку офіцерів». Ці заходи стали синтезом культурної, просвітньої, пропагандистської роботи. Адже в програму свят входили літературні читання за участю як відомих румунських авторів, так і членів товариства Б. Слушанські, В. Бота, Ф. Дорофтей, Т. Плот та інших; пропагандистський диспут: «Румунська нація – сильна нація» із роздачею листівок; урочиста вечеря

та танцювальний вечір; спортивні змагання (нажаль не визначено з якого виду спорту – М.К); спектакль-комедія; масовий парад.

Саме в тридцятих роках ХХ ст. найпотужнішим напрямом виокремлюється літературна складова культурно-просвітницької діяльності товариства.

28 травня 1930 року в залі Національного театру активістами товариства організований «Великий літературний вечір». Урочиста частина розпочалась виступом Б. Слушанські на тему «Літературні течії в Жунімя», продовжилась читанням оригінальних творів Д. Вітенку, Т. Келаріу, Т. Кантемір, М. Плопа. Спектакль-комедія «Вчений Омега» переклад якого з французької зробив Д. Вітенку зібрав надзвичайну кількість глядачів. Головні ролі в спектаклі зіграли активні члени товариства І. Костюк і Р. Стефанелі.

У наступному році в урочистостях взяв участь почесний член товариства, фундатор «Жунімя» О. Попеску, архімандрит в Сучавиці. Згодом на Цецино організовано літературний вечір із читанням казок А. Дугана, драматизацією «Майстра Палук», танцювальними конкурсами.

Взагалі, літературні вечори були основною формою діяльності академічного товариства «Жунімя». Їх тематика і зміст, час і місце проведення, їх тривалість дозволяють зробити висновок про широке охоплення різних аспектів культурно-мистецького напрямку.

Ще одним прикладом комбінації пропаганди культури, освітньої діяльності і збереження традицій товариства стало святкування 60-річного ювілею видатного члена товариства, почесного генерального консула Г. де Пантазі 31 березня 1932 року. В організації свята прийняли активну участь пані Стругаріу, директору загальної школи для дівчат, пані Декану-директору професійної школи для дівчат, директору Національного театру, капітану поліції Міля [1, с.7].

Програма заходу була складена наступним чином: нагородження ювіляра срібним лавровим вінком, виступ духового оркестру, спектакль «Оповідання Сонця», танцювальна імпреза тощо.

Крім літературних вечорів потужною освітньою і пропагандисткою формою діяльності стали конференції – комбінований варіант – літературна частина синтезувалась із лекціями, науковими доповідями тощо. Такий варіант вдало використовувався товариством у досліджуваний період, зокрема на виїзді. Наведемо теми, дати і місце проведення таких заходів. Впродовж 1931-1932 рр. проходить цикл конференцій, які супроводжуються цікавими дискусіями, а саме: А.Ропчану: «Криза сучасної культури»; Г. Галатюк «Художні аспекти в фольклорі Сімона Флоря Маріан»; А. Мойсук «Економічна криза»;

І. Івановіч «Великі люди в малій Румунії»; Н. Рошка «Іон Барбу замітки сучасної лірики»; В. Бота «Радянська погроза»; Г. Галатюк «Епігон Іона Крянге: Іон Драгослав»; Н. Паулович «Вина з фруктів»; Священик О. Сімігановські «Поезія в естетико-етичному світлі». Необхідно зазначити, що теми конференцій віддзеркалювали актуальні суспільно-політичні проблеми краю, країни, Європи. Наприклад, у 1933 році більшість конференцій була присвячена пролемі фашизму: доповідач А. Болохан: «Роздуми щодо італійського фашизму», В. Слімак «Проблема роззброєння», І. Іванович «Фашистські діяння», Я. Опаїць «Соціалістичні течії» [1, Р. 8].

Участь членів товариства у змішаному хорі спочатку розглядалась негативно, мовляв «розпиляти творчі сили товариств» не правильно. Проте «Фестиваль», що відбувся 10 травня 1933 року, а особливо виступ цього хору під керівництвом З. Петровича, репертуар, самостійно зроблені костюми, отримав настільки позитивну оцінку, що це одразу віддзеркалилось на кількості членів «Жунімія» та учасників хору.

У 1934 році, вперше на Буковині, членами цієї спілки була проведена так інноваційна форма діяльності як «Літературний процес». Перший з двох таких процесів розглядав винуватість Іона – героя роману «Іон» П. Ребряну. Головував у цьому процесі Т. Попович, обвинувачем виступав Д. Вітенку, а захищав Н. Гошка. «Членами журі присяжних» стали всі присутні. Вердиктом учасників стало визнання вини герою роману. Другий процес розглядав зовсім не літературну проблему «Чи є війна необхідною і невідворотною?» – така тема була запропонована самими слухачами [там само].

Потужна діяльність проводиться «Жунімія» в сільській місцевості. Ось неповний перелік заходів, що були проведені на тренях Буковинського краю: літературний вечір в Берегометі (січень, 1930); лекція на тему: «Студентство, як культурний фактор в селах» (липень, 1930); літературна зустріч в м. Кимпулунг (серпень, 1930); свято в с. Терблече (серпень, 1930); зустріч із членом товариства З. Петрович в с. Вижниця (серпень, 1930); танцювальний вечір в с. Чудей (2 січня 1932).

Крім вечорів та інших розважальних заходів в сільській місцевості отримали підтримку створення загальних сільських бібліотек. Саме такий заклад був відкритий 20 липня 1934 року у с. Солка почесним членом І. Тороуціу. З нагоди відкриття бібліотеки громада села підготувала концерт, в програму якого входили літературні читання, танці і виступ співаків [1, Р. 12]. Цей самий активіст (І. Тороуціу) подарував товариству 1000 книг, які були розповсюдженні по таким народним бібліотекам, а саме: «Арбороаса» с. Йорданешті, 2. «Кабінету лекцій» з Ліпкан, 3. «Рана» с. Стража; 4. «Тріколер» з

Клокучки; 5. «Луцаферул» с. Петричени; 6. «Феклія» с. Космін; «Міхай Емінеску» с. Купка; 8. «Ренвієря» с. Валя-Саке; 9. початковій змішаній школі с. Мітокул Драгомірней; 10. «Жунімія» с. Банилів; 11. «Товариство стрільців» с. Віковул де Сус; 13. «Міхай Емінеску» с. Купки; 14. «Луцаферул» с. Банчени. Останнім номером у розподілі книг – іменна «Бібліотека Іліе Тороуціу» з с. Солка.

Румунські громадські та видатні культурні діячі, артисти, музиканти систематично підтримують діяльність «Жунімія» з метою пропаганди діяльності товариства, зборів коштів під час благодійних акцій тощо. Зимою були організовані зустрічі із постом О. Гога, скрипалем Д. Енеску, романістом Л. Ребряну. В книзі відвідувань Енеску так описує характер діяльності товариства: «Праця, честь, самопожертва» [1, Р. 4]. В свою чергу, «Жунімія» потужно відзначає 50 років з дня народження румунського письменника М. Садовяну.

Ще одним потужним напрямом діяльності товариства «Жунімія» протягом багатьох років стала видавнича діяльність. З 1904 року товариство видає журнал «Жунімія – літературна», і протягом 30 років його керівництвом займався почесний член товариства І. Нестор. Метою створення журналу стало «створення засобу для широкої і продуктивної національної і культурної пропаганди».

17 Травня 1934 року в залі Національного театру відбулися урочистості за нагоди ювілею журналу. З цієї нагоди «Жунімія» нагороджує свого почесного члена срібним лавровим вінком, як відзнакою за те, що впродовж 30 років його керівництво журналом здійснювалось в душі духовного об'єднання румунів. Після чого були прочитані уривки з творів видатних працівників цього журналу: Г. Тофан, Г. Попович (Ф. Ребряну), М. Телеман, І. Грамада, К. Мораріу, К. Бераціу, Т. Штефанелі, В. Герасім, Н. і Т. Драчинські, Т. Бреїляну, Г. Ротіка, Л. Буландра. У другій половині був даний класичний балет «Прометей» в 6 картинах Григорія Пантазі, почесного члена товариства «Жунімія».

Офіційний звіт засвідчив подяку активістам громадського руху і членам товариства: почесному члену Г. Пантазі, пані Цопа, директору загальної школи для дівчат панночці А. Штефуряк, Л. Мораріу, директору Національного Театру, А. Літяну, пану С. Буріческу, командирі полку № 3 прикордонників тощо.

Традиційно у студентських товариствах університету досліджуваного періоду, зокрема «Жунімія», зберігали зв'язки між дійсними та почесними членами. З сторони останніх потужний пласт роботи мав культурно-просвітницьке спрямування: вечір присвячений творчості Чуара Петреску, головує академік С. Прокопович (25 лютого 1931 року); конференція на тему: «Гітлер і нацистський рух в

Германії» під керівництвом академіка Л. Чауш 25 березня 1931 року; конференція на тему: «Філософія нашої народної поезії», організатор О. Сімігафівські (8 травня 1931 року).

Причому такі зв'язки не завершувались лише лекціями та урочистими. 22 листопада 1930 року товариство вшанувало пам'ять колишнього почесного члена Костантина (Стеніке) Бераріу. В залі мерії м. Чернівці проведено вечір, в програму якого входили: доповідь академіка А. Вітенку на тему: «Націоналізм Константина Бераріу», музичні виступи членів товариства та гостей, тощо [1, Р. 4].

Необхідно визначити, що академік, доктор Д. Вітенку мав неабияку прихильність членів «Жунімія». Лише протягом 1930-1931 року він неодноразово приймає участь у заходах товариства: виступ на вечорі в Адинката 19 липня 1931 року; участь у постановці комедії «Вчений Омега», переклад тексту французької мови якої зробив доктор Драгош Вітенку і прийняв участь як актор (28 травня 1931 року.)

В середовищі товариства традиційно продовжувалась підготовка (навчання) громадських діячів (товариських активістів). Неодмінно зазначимо, що старші та досвідчені учасники готували «нову зміну» доручаючи молодим організувати та проводити частину або навіть весь товариський захід.

Ще одну важливу роботу «Жунімія» розпочала у 1928 році. Підтримка членів організації, що соціально незахищені, розпочалась за двома векторами. А саме, отримавши у власність приміщення від почесного члена товариства К. Косовича, товариство відкрило гуртожиток [1, Р.13].

Одразу необхідно зазначити, що будівля була не пристосована для проживання, зокрема покрівля була пошкоджена в декількох місцях. За посередництва керівництва університету, міністерство народної освіти Румунії видало 70000 лей, а префектура м. Чернівці виділила 10 000 лей для ремонту будівлі, заміну покрівлі та придбання необхідного обладнання для гуртожитку [1, Р. 14].

Крім того, підтримка товариства з сторони держави виявлялась у безкоштовному забезпеченні гуртожитку 100 м3 дров від міністерства сільського господарства і земель [1, Р. 15].

Звіт товариства зафіксував передачу фінансової допомоги мерії м. Чернівці в обличчі мера Д. Мармелюка в сумі 10000 лей, на яку була зменшена заборгованість «Жунімія» перед міським бюджетом. А колишній мер, почесний член товариства Н. Севяну пожертвував на підтримку студентів «Жунімія» 2000 лей [1, Р. 15].

Цікаво, що громадське товариство відшукало можливість підтримати «старанних» студентів, оплативши університетські

курси або призначивши товариську стипендію. К. Косович надав ради товариству суму 100000 лей, з якої було виокремлено 3 стипендії для соціально незахищених членів. Впродовж 1930-1934 рр. Стипендію імені К. Косовича отримували Т. Керулян, К. Куку, І. Космович, Д. Лецчук, Т. Марікару, В і С. Патраш, В. Заводовський [1, Р. 14].

Освітня та пропагандистка діяльність вимагала потужного матеріально-технічного забезпечення. Отже, протягом 1930-1931 рр. ілюстративний фонд збагатився іконами «Ісус в саду Кіцмань» і «Таємна вечеря»; картинами «Іон Гремадев вірешоая» (подарована інспектором Є. Луцу – М.К). Всі члени товариства мали можливість користуватись бібліотекою, кабінетом для лекцій, великим і різноплановим фондом [1, Р.13]. Кількість книг і пресових видань, що знаходились у бібліотеці постійно збільшувалась шляхом передачі їй книг із власних зібрань. Так, у 1933 році колишній почесний член В. Болдур залишив у спадщину 212 книг юридичної тематики.

Організаційні та господарські роботи були невід'ємною частиною діяльності членів товариства. Ремонт у приміщенні товариства (нині центральна площа, 3 М.К.) проводився спільно із румунською громадою за кошти «Жунімя» [1, Р.15]

Звіт товариства відзначає збільшення членів та розширення діапазону діяльності «Жунімя», і, відповідно, необхідність у нових статутних положеннях. Отже, з метою ефективного адміністрування та відповідності умовам тогочасним діяльності загальні збори товариства 4 жовтня 1934 року проголосували за новий статут.

Висновки. На основі аналізу звіту діяльності румунського академічного студентського товариства Чернівецького університету «Жунімя» за 1930-1935 рр. можна зробити наступні висновки: протягом періоду 1919-1939 рр. товариство розширило сферу власного впливу, запровадивши нові напрямки діяльності, зокрема підготовку власних товариських кадрів. До цього моменту про таку роботу навіть не згадували. Характерними стали синтезовані форми діяльності, в яких об'єднувались вечірки і святкування із лекціями і бесідами або навіть благодійними зібраннями. Також звіт засвідчив потребу у перегляді установчих документів, положення яких вже не відповідали вимогам часу і власне самого товариства.

Список використаних джерел:

1. Raportul societății academice române Junimea din Cernauți asupra anilor administrative 1930/31-1933/34.— Cernauți, 1934. — 20 p.

The author examines the directions, forms and methods of the Romanian Academic Society «Zhunimya» Chernivtsi National University in the 30 years of the twentieth century. Company that inherited from the student society «Arboroasa» own niche in force in the territory of the land until 1939. As sex is considered a change in the statute, which took place in the 30-ies, and accordingly expanded areas of work «Zhunimya.» Among them vyokremlysyas such as educational, cultural, educational, training staff so friendly. Determined that the characteristic of the society was the synthesis of directions and forms of activity. It was found that the state and members of the Association financially supported the launch hostel for students, scholarships for the most diligent of them, as well as charity events company.

Key words: Bucovina, students, community, tools, forms, parties, lectures.

Отримано: 4.05.2016

УДК 796. 011. 3: 796. 323. 2

Ю.С. Костюк

АЛГОРИТМ ПОБУДОВИ МЕТОДИКИ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО НАВЧАННЯ УЧНІВ ФІЗИЧНИМ ВПРАВАМ

У статті особлива увага приділяється методиці диференційованого навчання учнів 5-9 класів сільських малокомплектних шкіл засобами баскетболу. Висвітлено специфіку навчально-виховного процесу у школах сільської місцевості. Побудовано алгоритм навчання рухових умінь і навичок у баскетболі для хлопців і дівчат середньої школи з урахуванням найбільш інформативних для кожного віку психофізіологічних показників розвитку організму. Основними критеріями диференціації розробленої методики навчання фізичних вправ у процесі занять баскетболом є вдосконалення психофізіологічних показників, а саме: розвиток м'язових відчуттів, швидкості рухових реакцій, вольових якостей, максимального темпу рухів, різних характеристик уваги, здатності до утримання стійкої пози, зорової та слухової пам'яті, розумової працездатності.

Ключові слова: учні, фізичні вправи, психофізіологічні показники, баскетбол.